

GANYTOJIŠKAS
PANEVĖŽIO VYSKUPO
RAŠTAS
XVII

Panevėžys, 1938

KAZIMIERAS PALTAROKAS,

*Dievo malone ir Apaštalų Sesčio valia
PANEVĖŽIO VYSKUPAS,*

*Vyskupijos Kunigams ir Tikintiesiems
Ganytojo sveikinimą ir laiminimą.*

Nuostabus reiškinys pasaulyje tai Katalikų Bažnyčia; menkutė Jos pradžia — dyvlyka bemoksliu apaštalų; gausūs Jos priešai — žydai ir pagonys; valstybinė jų galybė, kruvina jų neapykanta... Tačiau visus persekiojimus Bažnyčia nugalėjo, paplito visoje žemėje, turi arti 400 milijonų išpažintojų ir stovi nepajudinama, it bangų daužoma jūros uola.

Bažnyčia yra ne žmogaus, o Dievo padaras. Tiesa, Ji suburta iš žmonių ir jų veikimu palaikoma; bet Ji Dievo Sūnaus įsteigta. Dieviškas ir žmogiškas pradas, kaip siela ir kūnas, jungiasi Šventoje Katalikų Bažnyčioje; Dievo ir žmonių pastangomis Ji plečiasi per 19 šimtmečių; būdama išganymo įstaiga, veda Ji tikinčiuosius į dangaus karalystę.

Ką sakome apie Bažnyčią, tą patį reikia pakartoti apie Josios kunigus; sudaromi jie iš silpnų žmonių; bet štie asmenys Kunigystės sakramentu gauna nepaprastus įgaliojimus. Genčių Apaštalas sakė: „Kunigas, paimtas iš žmonių, yra įstatomas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą, kad au-kotų... aukas už nuodėmes, kaip tas, kurs gali pas-

PKM GEK 30679

gailėti... klystančiųjų, nes ir pats yra apsuotas sil-pnybės"... (Žyd. 5,1).

Tais trumpais šv. Povilo žodžiais išreikšta ka-talikiškos kunigystės **idėja**. Mylimieji Dieceziečiai! Matydamas padėtį, kurioje yra šiandien mūsų Bažnyčia, rašau Jums apie kunigų reikalą žmonijai, paskiriemis asmenims bei būdą paimti kunigą iš žmonių ir įstatyti žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą, kad au-kotų aukas už nuodėmes ir pasigailėtų klystančiųjų.

* * *

Bažnyčia yra Dievo karalystė žemėje. Pažiūrė-kite į šio pasaulio valstybes; joms reikalinga žmo-nių, kurie leistų įstatymus, prižiūrėtų jų vykdymą, baustų juos peržengusius; joms reikia galios tvarkai palaikyti viduje, atremti puolimus iš svetur. Ir Baž-nyčiai būtini asmenys, kurie Jai vadovauja ir gina Ją nuo vidujinių ir išorinių priešų.

Bažnyčia negali apseiti be asmenų, kurie nuta-ria, kas tikėtina, kas atmestina; kas yra Kristaus mokslas, kas žmonių prasimanymas; kurie pasako, kas reikia daryti, o ko vengti; kas yra dorybė, kas nusidėjimas; kurie baudžia už nedorybes, kelia bal-są prieš tikybos puolėjus, smerkia klaidas, priešin-gas Bažnyčios dvasiai.

Įsivaizduokite sau, kad Bažnyčia neturi kunigų: Kas spręs tikėjimo dalykus? Kas tars tiesos žodį, kai bus skelbiami nebūti daiktai? Kaip išsilaiakys tiky-bos vienybė? Kas parodys tikintiesiems, kur tikroji Bažnyčia? Kas gins, kai bus mindomos Jos teisės, niekinami Jos įsakymai?... Tam ne kiekvienas kata likas turi pasirengimo ir noro. Bažnyčiai privalomi žmonės, kurie Jos ugdymą laikytų savo pašaukimu.

Bažnyčia skirta testi Kristaus atpirkimo darbą, teikti atvadavimo vaisius viso pasaulio žmonėms. Bažnyčia tarpininkauja tarp Dievo ir žmonių: nuke lia iš dangaus Viešpaties malones ir jų padedama iš žemės kelia žmones į dangų. Žmonijos Išvaduotojas

yra įsakės apaštalams: „Eidami į visą pasaulį, skelbkite evangeliją visam sutvėrimui. Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas netikės, bus pasmerktas“ (Mr. 16,16).

„Eikite ir mokykite visas tautas, krikštydami jas vardan Tėvo ir Sūnaus ir šv. Dvasios ir mokydami jas laikyti visa, ką tik esu jums įsakės“ (Mt. 28,19). Apaštalai to įsakymo tik dalį tejvykdė. Po Šv. Dvasios atsiuntimo jie išsiskirstė po žemės rutulį, bet nepasiekė visų kraštų; net, jei būtų aplankę visas šalis, pakrikštyję anų laikų žmones, tai su apaštalų mirtimi be kunigų būtų dingusi ten ir krikščionybė.

Dar šiandien maždaug žmonijos pusė yra pagony. Kas jiems neš Kristaus mokslo palaimą? Kas švelnins rūpius pagonių papročius? Kas kultūrins laukinius žmones?... Kunigai — misjonieriai. Savaiame krikščionybė nedysgs, jei kunigų rankos nepasės jos sėklos pagonyse. Jei tat krikščioniškas tikėjimas turi pasiekti visas tautas, gyvuoti lig pasaulio galo, tai reikia kunigų.

Net ir tuose kraštuose, kur jau paskelbta krikščionybė, ilgai keroja pagonių burtai, laikosi žiaurūs ipročiai; blogi krikščionys sėja tarp kviečių rauges. Daug kur vyksta šv. Povilo pramatymas: „Ateis laikas, kad jie nepakės sveiko mokslo, bet, eidami savo troškimais, surinks sau mokytojų krūvą... nugręš ausis nuo tiesos, o gręšis prie pasakų“ (II Tim. 4,3). Reikalinga kunigų, kurie visas tas blogybes naikintų, darytų aukas už nusikaltimus.

Kaip tik žmogus nupuolė, pasijutęs kaltas, aukojo Dievui žemės vaisius ir gyvulius, kurie buvo be kaltės, kad permaldautų įrūstintą Viešpatį. Matome prie pat rojaus vartų darant aukas Kainą ir Abelį; atnašavo Noė, Melkizedekas, Abraomas, Izaokas... O kai Mozė išvedė savo tautą iš Egypto vergovės, įstatė kunigus iš giminės Arono, kurs buvo Dievo pašauktas vyriausiu kunigu.

Krikščionys turi nekalčiausio Avinėlio auką, kuri naikina pasaulio nuodėmes. „Nuo saulėtekių iki saulėleidžių ...kiekvienoje vietoje aukoja ir atnaujama ...nesutepta auka“ (Mat. 1,11). Ją tegali paliesti pašventintos kunigų rankos; tik įgaliotoms kunigų lūpoms tepasiduoda Kristus, kai Jis per šv. Mišias nužengia iš dangaus „ant mūsų altorių, tampa kūnu ir gyvena tarp mūsų.“

Be kunigų mūsų Bažnyčia negalėtų nei aukų aukoti už nuodėmes, nei būti laiptais tarp dangaus ir žemės. Bažnyčia stovi ant nepajudinamos uolos, kurios nė pragaro galybės nenuveikia; taip ir kunigystė, nežiūrint visokių puolimų, negali būti panaikinta; ją palaiko dangaus galios, nes ji reikalinga žmonijos išganymui.

Karalių karūnos griūna nuo galvos, valdovai verčiami nuo sostų, karalystės subyra į šipulius; tautos žūva; kartais jų vardas pamirštamas. Kunigai išlieka. Jiems Kristus yra pasakęs: „Stai, aš esu su jumis iki pasaulio pabaigai“ (Mt. 28,29). Kadangi jis „pasilieka per amžius, turi amžiną kunigystę“ (Žyd. 7,24), teisingai samprotauja šv. Povilas.„

Kartais prikišama, būk dar einą į kunigus tik tie, kurie neturėtų kitokių perspektyvų, kuriems nesą vilties prasimušti, kurie greitai norėtų aprūpinto gyvenimo... Štie priešaištai turi atpulti bent mūsų laikais. Dabar iš klierikų reikalaujama ilgo ir sunkaus mokslo, kunigams nėra vilties iškilti, nė turėti patogaus gyvenimo; jų darbas nepaprastai pasunkėjo, įeigos visai sumažėjo... Ir šiandien randasi gabiu, doru jaunikaičių, norinčių pasišvęsti Dievui ir žmonėms.

Iš kur tas jaunuomenės patraukimas į dvasinių luomą, į seminariją, kai dvasiškija turi tiek daug viešų ir slaptų priešų? Ją šaukia Dievas. Pašaukimas — antgamtinis reiškinys, bet jam salygas turi parengti žmonės. Ne vien Popiežiaus, vyskupų, kunigų reikalas rūpintis dvasiškijos prieaugliu. Ir tikintieji pri-

valote prie to prisidėti. Kunigų reikia visuotinei Bažnyčiai ir atskiriems katalikams.

* * *

Kartais girdite tokias laisvamanių kalbas: Mums nereikia kunigų... Nors jie taip elgiasi, tartum jiems kunigai būtų nereikalingi, tačiau jie patys dažnai netaiip įsitikinę. Jie nesyki kitaip sako, negu jie mano. Tam tikrais momentais jie labai džiaugiasi, jei niekinami jų kunigai juos aplanko... Peržvelkite visą žmogaus amžių nuo lopšio lig karsto, pamatysite, kad kunigai kiekvienam reikalingi.

Šit lopšyje guli ką tik gimęs, silpnas, névaldąs nei rankų, nei kojų, negaljis pasakyti savo norų, tik verkiąs, jausdamas savo silpnumą, kūdikis. Jo sielos padėtis dar blogesnė, nes jam apsiniaukęs dangus. Bet jis atnešamas į bažnyčią; kunigas apiplauna jį nuo gimtosios nuodėmės sutepimo Krikšto sakramentu; metrikais išrašo jį Bažnyčios nariu, Dievo karalystės piliečiu. Ir jeigu mažytis nustotų gyvybės, būtų laiminėtas dangaus angelaitis.

Maželis paauga; kunigas paima jį Bažnyčios globon; katekizacijoje ir mokykloje pagilina jo pažiūras į Dievą, žmogaus paskyrimą; nušviečia jam per šią žemele kelią dangun; aiškina tolimos kelionės priemones — Dievo ir Bažnyčios įsakymus, sakramentus, maldas... Žodžiu, kunigas praplečia tuos pamokymus, kuriuos pradėjo maldinėja motina namuose; prirengia vaiką į pirmą išpažintį bei šv. Komuniją; prileidžia jį prie Kristaus, nes tokį Dievo karalystę (Mt. 10,14).

Vaikas išauga jaunikaičiu — mergaite; arčiau susipažsta su pasauliu, kuriame sukelnėjasi; prisklauso klaidingų nuomonių, paturia masinančių linksmybių, pajunta pagundą naudotis kūno megasčiais, patenkinti atsiliepiančias aistras... Jaunas žmogus nekartą pamiršta gyvenimo tikslą, nuklysta šunkeliais.

Reikalinga priminti amžinatvę, ištvermę gerame, pinkles, į kurias painiojasi neatsargūs.

Kunigas renka žmones prie klausyklos, spiečia katalikiškose organizacijose; Dievo žodžiu ir paskaitomis rodo prapulties bedugnę, kurios turi saugotis; moko taupiai naudotis gyvenimo malonumais, įspėja vengti pavojingų pažinčių, sulaiko nuo išdykavimų, draudžia nuo vytimo nesubrendus, ragina dažniau eiti šv. sakramentų; pagaliaus amžinais moterystės ryšiais sujungia pasiryžusius kurti naminį židinį.

Nors būtum doriausias žmogus, ar tu išlaikei nekaltybę, gautą krikšte? Ar nenusidėjai? Pats nesuskaitai Viešpaties įsakymų laužymų, kurie tave kaltina! Našlaitis, kurs neturi nei tévo, nei motinos, yra nelaimingas. Apgailėtinės, kuriam atimta laisvė, padodintam kalejime per mažą langelį tejeina saulės spindulėlis. Bet didesnis vargšas esi tu, per sunkią nuodémę nustojęs dangiškojo savo Tévo, praradęs Dievo sūnaus teises.

Jei nori susitaikyti su Viešpačiu, tau reikalingas kunigas. Kitaip negali pasiliuosuoti nuo savo nusidėjimų. Tegu kitas žmogus šimtą sykių tau sakė, kad numaldei Dievą; tekartoja tau suraminimo žodžius, — negriš ramybė tavo sielon. Eik, pasirodyk kunigui; prisipažink su palaidūnu: „Téve, aš nusidėjau dangui ir tau; jau nebeesu vertas vadintis tavo sūnumi; laikyk mane kaip vieną savo samdinių“ (Luk. 15,18). Kunigas tars: „Aš tave išrišiu iš tavo nuodėmių vardan Tévo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios“. Nusiraminsi, žinodamas, kad tau kaltės dovanotos.

Juo ilgiau gyvename, juo labiau susigyvename su šiuo pasauly, tuo jaukiau esti ant žemės, tuo sunkiau su ja skirtis. Ypač pasimato kunigo reikalingumas amžiaus gale, giltinės akivaizdoje, priėjus amžinatvės slenkstį. Tada ir drąsuolis sudrimba; netikėliui grįžta tikėjimas; nusidėjeliui atsiliepia sązinė,

gal buvusi nebylė... Baisus žingsnis į kitą gyvenimą, kurs prasidės anapus kapo.

Kai gulėsi mirties patale, ar įkvėps tau drąsos tavo turtai, užimamoji aukšta vieta? Tavo lobį dalytis mintyse godūs įpėdiniai; dėl tavo vienos varžysis dešimtis kandidatų, tau dar neužmerkus akių. Ar palaikys tau viltį gydytojas? Ne! Jis tik patrukčios pečiai. Gal paragins tave ramiai žengti pro pravirus amžinatvės vartus iévai, vaikai, giminės, draugai, bičiulės? Irgi ne! Jie nejučiomis grįsis nuo tavęs, nebyliai stovės prie tavo lovos; jei tars ką nenoromis, bus tai šalti žodžiai; nuo jų nebus tau drąsiau.

Apaštalas Jokūbas įsako: „Serga kas tarp jūsų, tepasivadinie bažnyčios kunigus, ir jie tegul meldziasi ant jo, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu; tikėjimo malda išgelbės ligonį ir Viešpats jam palengvins; o jei yra nuodémėse, bus jam atleistos“ (5,14). Kristaus pasiuntinys teiks tau paskutinį sakramentą ir maldaus: „Per šitą šventą patepimą ir maloniusi savo pasigailėjimą teatleidžia tau Viešpats, ką tik nusidėjai regėjimu, girdėjimu, ragavimu, kalba, palytėjimu“... Nuslinks tau našta nuo krūtinės.

Sakyk dabar, ar tau nereikalingas kunigas? Jo tau reikia, jei nenori mirti didžiausiam nusiminime. Tau reikalingas kunigas net po mirties, kad katalikiškai tave palaidotų, tau maldautų amžinojo atilsio, už tave atlaikytų šv. Mišias, kad veikiau būtum paliuosuotas iš skaistyklos tamsybių, būtum nuvestas amžinon dangaus švieson, ilsėtumeis ramybėje.

Įsivaizduok sau, kad kunigas tau nereikalingas. Tada tau neberekia nė bažnyčios! Nerekia kunigo?! Tai tau neberekalingi šv. sakramentai! Turi atsiskirti nuo tikybos, nes atmeti tarpininką tarp Dievo ir žmogaus. Neberekia kunigo?! Tai nori gyventi savo nuodémėse! rengiesi mirti be paskutinės pagudos! Nerekia kunigo?! Tai turi virsti pagoniu!... Bet ne! Juk ir pagony surs savus kunigus, aukas, maldas...

Aš émiau klausinéti, lyg būčiau pamiršęs, kad sakau klausytojams, kurie kunigų reikalingumu ne tik neabejoja, bet ir prašo jų, reikalauja, džiaugiasi gavę greta senyvo klebono jauną vikarą... Žmogui reikia kunigo! Taigi, katalike, turi prisdéti prie jo pastatymo. Pažiūrékime dar, kaip kunigas išskiriamas iš žmonių ir žmonéms paskiriamas tuose dalykuose, kurie liečia Dievą.

* * *

• Apaštalas šv. Povilas įsako vyskupui: „Rankų niekam veikiai neuždék ir nedalyvauk svetimose nuodémëse“ (I Tim. 5,22). Nesiskubink gerai neišbandęs ką nors šventinti kunigu, kad nepasitaikytų nevertas, kad tau pačiam netektų atsakyti už jo darbus. Bažnyčia žino, kaip sunkios kunigo pareigos; todél tik po ilgo ištyrimo ir paruošimo tesuteikia žmogui Kunigystés sakramentą, kad būtų vertas Kristaus tarnas ir Dievo paslapčių teikėjas (I Kor. 4,1), kurs tinkamai eity Kristaus vietoje pasiuntinio pareigas (II Kor. 5,20).

Jaunikaičiui, pradéjusiam mokytis teologijos, vyskupas suteikia tonsūrą, tai yra pakaušyje prakerpa vainikėli; taip ji atskiria nuo pasaulionių, priskiria prie vainikuotos „karališkosios kunigystés“ (I Petr. 2,9). Kiierikas taria: Viešpats man teksianti dalia... Vyskupas užvelka komžą, maldaudamas: „Teapvelka Viešpats tave naują žmogų, kurs sutvertas pagal Dievo paveikslą teisingumo ir šventumo tiesoje“.

Bažnyčia veda klieriką kunigystén septyniais laipsniais. Laikui slenkant, klierikas žengia moksle ir doroje; vyskupas protarpiais jam teikia keturis māžesnius šventimus; paveda kaskart didesnes pareigas prie altoriaus, kunigui laikant šv. Mišias, ar bažnyčioje teikiant žmonéms patarnavimus. Atostogų metu matote, kaip įvairių laipsnių klierikai, pasirédę tam tikrais rūbais, tarnauja kunigui iškilmingose Mišiose; jie tuokart eina savo pašaukimo pareigas.

Keturių šventimų klierikas artinasi prie mokslo galo. Vyskupas šventina jį padiakoniu. Apvilkta alba per Mišias vyskupas taria: „Mylimiausias sūnau!... Pakeltinas į šv. padiakonio laipsnį dar ir dar atsidėjės turi pagalvoti, kokią naštą šiandien pasiimi. Ligšiol esi laisvas ir tau leista savo nuožiura grįžti pasaulin. Jeigu priimsi ši šventimą, nebegalési atsisakyti nuo pasiryžimo, bet bus tau privalu nuolat tarnauti Dievui, Jo padėdamam gyventi skaitybėje ir visuomet būti pririštam Bažnyčios tarnyboje. Taigi, kol esi laisvas, pamąstyk ir, jei patinka pasilikti prie šv. nutarimo, Viešpaties vardu ateik čion“.

Klierikas atsigula kryžmais prie altoriaus; vyskupas kalba Visų Šventųjų litaniją; šaukiasi užtarimo šv. apaštalų, kankinių, išpažintojų, mergelių, našlių ir moterų; pagaliaus kreipias į Dievą: „Šitą išrinktąjį teikis palaiminti, Tave meldžiam, išklausyk mūsų. Šitą išrinktąjį teikis palaiminti ir pašventinti, Tave meldžiam, išklausyk mūsų. Šitą išrinktąjį teikis palaiminti, pašventinti ir pakonsekrnuoti, Tave meldžiam, išklausyk mūsų“.

Dievo palaimintam, pašventintam ir pakonsekrnuotam padiakonui vyskupas ant kairės užmauna manipuli, uždeda jam ant pečių tuniką ir paduoda į rankas Lekcijų knygą, sakydamas: „Imk Lekcijų knygą, gauk galios skaityti jas šv. Dievo bažnyčioje kaip už gyvus, taip ir už mirusius. Vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios“.

Per šventes matote dvasiškį su permesta stula per kairį petį; šv. Mišiose gieda jis evangeliją, sako pamokslus, krikštija, dalija švč. Sakramentą, laiko mišparus, bet nelaiko šv. Mišių, neklauso išpažinčių. Tai diakonas, arba kunigo padėjėjas. Šv. Rašte skaičiome, jog Apaštalai sau padėti šventino diakonus „gero vardo, Šventosios Dvasios ir išminties pilnus vyrus“ (Apd. 6,8).

Švenčiamam diakonui vyskupas taria: „Imk Šventąją Dvasią, kad Viešpaties vardu būtum sti-

prus priešintis piktajai dvasiai ir jos pagundoms". Permeta stulą per petį, užvelka dalmatiką, paduoda Evangelijų knygą ir sako: „Gauk galios evangeliją skaityti Dievo bažnyčioje kaip už gyvus, taip ir už mirusius Viešpaties vardu".

Diakonas, baigęs mokslus, šventinamas kunigu. Vyskupas uždeda jam rankas ant galvos; tą patį pakartoja bent trys kunigai; deda jam ant pečių stulą ir ant krūtinės ją sukryžiuoja, sakydamas: „Imk Viešpaties jungą, nes Jo jungas yra malonus ir Jo našta lengva"; užvelka diakonui arnotą ir pradeda himną: „Veni, Creator Spiritus!".

Begiedant: „Ateik Dvasia, Viešpatie... Duok taviems tarnautojams, Tavimi pasitikintiems, septynierias dovanas"... vyskupas tepa šv. aliejais šventinamojo rankas ir meldžiasi: „Viešpatie, teikis pakonsekuoti ir pašventinti šitas rankas per ši patepimą ir mūsų palaiminimą, kad, ką tik jos palaimins, būtų palaiminta, ką tik pakonsekuos, būtų pakonsekuota mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu".

Toliau paduoda vyskupas į pašventintas ir pakonsekuotas rankas taurę su vynu ir vandeniu, pateną su hostija ir sako: „Imk galią Dievui aukoti auką ir laikyti šv. Mišias taip už gyvus, kaip ir už mirusius Viešpaties vardu". Nuo tos vietas kunigas drauge su vyskupu tėsia šv. Mišias; jų gale vyskupas uždeda savo rankas kunigui ant galvos, sakydamas: „Imk Šventąją Dvasią, kuriems atleisi nuodėmes, bus atleistos, ir kuriems suturėsi, bus suturėtos".

Pagaliau laimina išvestąjį: „Visagilio Dievc, Tėvo ir Sūnaus ir Šv. Dvasios palaiminimas tenužengs ant tavęs, kad būtum palaimintas kunigystėje ir aukotum permaldaujamas aukas už žmonių nuodėmes ir jžeidimus Dievui, kuriam garbė ir šlovė per visus amžių amžius"... Kunigas jau išventintas; belieka laikyti primicijas, važiuoti parapijon ir daryti visa, ką tiktais Kristus yra įsakęs.

Bet, kol kunigas gauna tas teises, reikia kelionės mokslo ir auklėjimo metų: baigti gimnaziją, dvejus metus mokytis krikščioniškosios filosofijos, išeiti universitete ketverių metų teologijos kursą, gyventi bendrabutyje — seminarijoje, kad nutoltu nuo pasaulio dvasios, įprastu į reikalingas dorybes, kad būtų šviesa, kuri apšviečia gyvenimo takus, žemės druska, sauganti nuo dorovinio sugedimo.

* * *

Pagal Bažnyčios nuostatus kiekviena vyskupija privalo turėti dvasinę savo seminariją kunigų eilėms papildyti. Panevėžys kol kas jos neturėjo; nebuvo tikrybės, kaip bus su didžiaja seminarija; nesinorėjo dvasiškijos palikti be aukštojo mokslo. Savuosius klerikus teko siųsti Kaunam. Tenai negalima buvo laikyti pakankamo skaičiaus auklėtinį. Kunigų darbas kaskart labiau didėja bažnyčioje, brolijose, organizacijose, mokyklose; kunigai kaip reikiant nebegali visako beatlikti.

Kitur net nekatalikiškose šalyse katalikai turi daugiau kunigų. Pav., Vokietijoje vienam kunigui aprūpinti tenka 765 žmonių dvasios reikalus, Anglioje 450, Danijoje 276, Panevėžio vyskupijoje 1800. Europoje, rodos, tik dviejose vietose yra mažiau kunigų, negu Lietuvoje. Seniau Rusų valdžia neleisdavo daugiau klerikų priimti seminarijon; karų metu kai kurį laiką seminarijos neveikė, o nemaža kunigų mirė. „Pjūtis, tiesa, didele, o darbininkų maža“ (Luk. 10,2).

Siemet Lietuvos vyskupai lankėsi Romoje. Šv. Tėvas žiūri seminarijų, kaip akies lėlelės. Todėl įsakė visose vyskupijose steigti mažiasias klerikų seminarijas, o didžiąją seminariją Kaune paskelbė tarpdiecezine ir Panevėžiu. Todėl vyresnieji mūsų vyskupijos klerikai, kaip lig šiol, taip ir toliau važiuos į Teologijos-Filosofijos fakultetą, gyvens didžiojoje seminarijoje. Pas mus bus įsteigta mažoji seminarija, kad galima būtų turėti daugiau kandidatų ir padaryti geresnę atranką.

Visi norite ir prašote jaunesnių, veiklesnių, maldingesnių kunigų. Padėkite man pastatyti mūrus, išteigtį seminariją, pačiam auklėti savo klierikus, pažinti juos iš arčiau, vertus šventinti, netinkamus atleisti, nes „daug pašauktų, bet maža išrinktųjų“ (Mat. 22,14). Tai bus paskutinis ir pats svarbiausias vyskupijos reikalas. Jি atlikęs, galėsiu ramiau mirti, guosdamas savę su seneliu Simeonu: „Dabar, Viešpatie, atleidi savo tarną ramybėje, nes mano akys matė“ vyskupijos išganymą (Luk. 2,29). Gera seminarija — Bažnyčios ateitis.

Brangūs Dieceziečiai! Man atvykus į Panevėžį, nebuvo nei rūmų vyskupui, nei kūrijai patalpų, nei vyskupijos katedros. Ačiū gerbiamiesiems Kunigams ir Jums! Irenge man gludėti pastogę ir kambarius vyskupijos kūrijai veikti. Pamūrijote Kristaus Karaliaus Katedrą; jি nedaro gėdos nei man, nei jums, nors dar ne vieno papuošimo jai stinga.

Turbūt, nepajutote, kaip visa tai įvyko. Gal nustebote, kai per didžiulį eucharistinį vyskupijos kongresą dalyvavote iškilmingoje katedros konsekracijoje. Taip pat nepajusite, bemūrijant seminarijos rūmus. Yra vilties, jog daugiausia parems tą dvasinės kultūros istaigą mūsų vyriausybę. Daugiau už kitus kaip prie anų darbų, taip ir prie šio dėsiuos aš pats. Kaip seniau, taip ir dabar daug aukos dvasiškija.

Bet turite prisiideti, kiek kas galėdamas, ir Jūs! Vyskupijos reikalai ne tiek vyskupo, kunigų dalykas, kiek dieceziečių. Vieniems kunigams mirštant, kitiems nejsišvenčiant, sumažės jų skaičius; pirmiausia nukentėsite Jūs patys, kai vienas kunigas valdys dvi parapijas. Netaip svarbu, kad aukotumėte po daug; tiksliausia, kad visi duotumėte. Skirkite kiekvienas bent po litą.

Turtingesnių neatleidžiu nuo gausesnės aukos. Ypač turite tai įsidėmėti organizacijos ir bažnytinės

brolijos; jūs daugiausia duodate kunigams darbo. Lietuvių kunigų istorija turi garbingų puslapių bažnytiniu ir tautiniu atžvilgiu. Mūsų žmonės nuo seno yra žinomi dvasiškijos pamégimu. Lietuva duodavo kunigų ne tik sau, bet ir visai Rusijai, net Amerikai. Tikėsiuos, kad padėsite man Panevėžyje sukurti židinį, kur būsimi Jūsų kunigai semsis šviesos Jums mokytis, gaus karščio pasiaukoti Jūsų išganymui.

Vyriausias sielų Ganytojas yra pažadėjęs: „Kas bus davės vienam šitų mažiausių atsigerti tik taurę šalto vandens mokytinio vardu, ištikrųjų sakau jums, nepraras savo užmokesnio“ (Mt. 10,42). Kokio dangaus atlyginimo galės laukti tas katalikas, kurio prisidėjimu bus auklėjami Kristaus darbo tėsėjai, ugdytojai... Be to, klierikai kasdien savo poteriuose melsis už aukotojus, įsišventę laikys Mišias už gerdarius.

Kiek sykių kreipiaus į Dieceziečius, jūs neapvy-
lėte manęs. Vilsiuos, kad ir šiuo atveju nepaliksite
manęs be paramos. „Kas yra mano viltis, ar džiaug-
mas, ar garbės vainikas? Ar ne jūs esate Viešpaties
Jėzaus Kristaus akivaizdoje?... Taip, jūs esate mūsų
garbė ir džiaugsmas“ (I Tes. 2,19). Amen.

† Vyskupas KAZIMIERAS.

Panevėžys, 1938.XI.14
Šv. Juozapato šventėje.

Ši mano raštą G. G. Kunigai teiksis
perskaityti Vyskupijos bažnyčiose
Nekaltame Švč. M. Panos Prasidėjime.

„BANGOS“ SPAUSTUVĖ, PANEVĖŽYS

PRM 6EK 30679